

VY\_32\_INOVACE\_HV1.09

Název: Pravěk

Autor: Otto Kohout

Předmět: Hudební výchova

Třída: 6. ročník ZŠ

Časová dotace: 45 minut

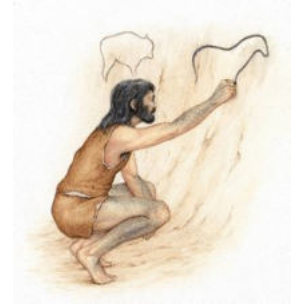
Metodické poznámky:

Žáci se v této hodině dozví o vzniku hudby. Seznámí se s nástroji, které používali pravěcí lidé.

# Pravěk

Na prvopočátku zřejmě lidé čerpali hudební inspiraci hlavně z přírody.

- napodobovali zpěv ptáků a zvuky jiných zvířat
- při náhodném vdechnutí do dutého předmětu zjistili, že mohou používat jednoduché hudební nástroje
- odvozovali rytmus a hudbu z tance a úderů různých předmětů o sebe



Hudba prý vznikla z potřeby člověka promlouvat jejím prostřednictvím k bohům.

Byla ji připisována **magická funkce**.

Lidé chtěli pomocí hudby přivolat: **dobré počasí, bohatou úrodu, štěstí při lovu, či odehnat nemoc.**



Šaman z Altaje

Pravěkou hudbu dnes můžeme přirovnat k hudbě primitivních kmenů doposud žijících na naší planetě. ( křováci, obyvatelé Ohňové země, kmeny kolem Amazonky )

## Pravěk dělíme na 3 části.

### 1) Paleolit

V tomto období používali lidé to, co našli v přírodě.

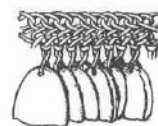
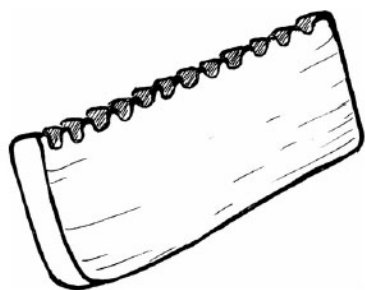
- kameny, proutí, dřevo, zvířecí rohy, kůže,

#### Používali:

- kostěnou píšťalu
- mluvící trubice
- zvířecí roh
- chřestidla
- škrabky



Kostěná panova flétna



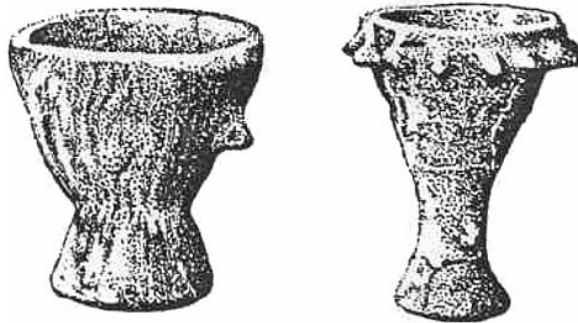
škrabka, chřestidla

### 3) Neolit

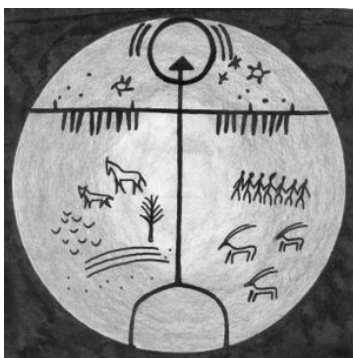
**V této době se lidé naučili zpracovávat hlínu. Vyráběli keramické nádoby, šperky a hudební nástroje.**

**Hliněný buben  
Hliněný zvoněk**

**Na bubny se natahovaly zvířecí kůže.**



Přesné datum výroby nejstaršího bubnu neznáme, protože bubny byly v minulosti vyráběny z materiálů podléhajícím zkáze.



Šamanský buben

**Na území Čech byly nalezeny korpusy hliněných bubnů z roku 2000př.n.l.**

Roku 3000 př.n.l byly bubny nalezeny na mezopotámském vyobrazení.

### 3) Doba bronzová

V době bronzové se člověk naučil zpracovávat bronz. Lidé rozehtáli bronz (slitina mědi a cínu) a odlévali ho do forem.



Bronzová hřivna (peníze)



Používali se bronzové nástroje, šperky, platidla

**Z hudebních nástrojů to byli:**

- **Kovové Puklice**
- **zvony**
- **kovové trouby a rohy**
- **První strunné nástroje - harfy, citory**

Nejstarší zvony světa se vyráběly ve **3. tisíciletí př. n. l. v Mezopotámii.**

**První odlévané zvony pořizují křesťanští mniši v 5. století.** V té době jsou zvony užívány především v kláštrech.



Největší zvon na světě  
Car kolokol v Moskvě

**Největší zvon v České republice je zvon Zikmund v katedrále svatého Víta na pražském hradě.**

Zvony se používají i v dnešní době, dříve však daleko více.

**Použití zvonů:** K modlitbě, křtu, svatbě, úmrtí, vítězství ve válce, narození následníka trůnu, varování před požárem, povodní, útokem nepřátel.

Zvonění ohlašující denní dobu - začátek a konec pracovní doby, vyučování, pivní zvon k uzavření hospod.

Zvonění odpuzující zlé síly - zvonění na mraky, zvonění proti epidemiím.

Ke zvonům se vážou také některé pověry a zvony mají svůj specifický význam v lidové magii.

Zdroje:

Malující muž

<http://www.rudolfvapila.cz/tabor/pravek/>

muž a obydlí

<http://pajijinecka.blog.cz/0709/pravek>

chřestidla

<http://www.mamuti.cz/experimenty/hudba.aspx>

panova flétna

<http://www.mamuti.cz/experimenty/hudba.aspx>

šamanský buben

*Erdaal*

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Shamans\\_Drum.jpg#filehistory](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Shamans_Drum.jpg#filehistory)

zvon Car kolokol

*Les Boggess*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Moscow98kremlin8.jpg>

hřivny a kamenná forma

*Kozuch*

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Prehistoric\\_Times\\_of\\_Bohemia,\\_Moravia\\_and\\_Slovakia\\_-\\_NM\\_Prague\\_03.JPG](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Prehistoric_Times_of_Bohemia,_Moravia_and_Slovakia_-_NM_Prague_03.JPG)

Červinková H., Červinka J., Tintěra L. 2000: Výpravy do pravěku, 4. doplněné vydání, Praha.

Matoušek V. 2000: Prehistorie hudebních nástrojů (z pohledu etnomusikologie), sborník Antropologické symposium Nečtiny 30.6.-1.7.2000 (str. 93-110), ISBN 80-7082-773-4

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Zvon>